

Cal Jan Pau

Vilobí del Penedès

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Barri de Bellver. Carrer Sant Pere, 16 (08735 Vilobí del Penedès)
Emplaçament Des de la plaça de l'església del barri de Belver, cal agafar el carrer Sant Pere

Coordenades:

Latitud: 41.39455
Longitud: 1.65751
UTM Est (X): 387769
UTM Nord (Y): 4583427

Classificació

Número de fitxa 08304 - 60
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle s.XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.: 78360CF8873N03
Fitxes associades:
[Vinya del Taberner](#)
[Cal Miret](#)
Autoria de la fitxa Raquel Valenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dg., 01/02/2004 - 01:00

Descripció

Conjunt arquitectònic format per la casa anomenada de Cal Jan Pau, i una sèrie d'edificis que conformen el conjunt de dependències annexes als voltants de la casa. Tot el conjunt es troba assentat sobre la part superior del turó de Bellver, i es troba delimitat per una mur de tancament, que l'envolta i conforma la superfície de la finca, incloent edificis i terres de cultiu. En concret, el conjunt és format per la casa de Cal Jan Pau, les cotxeres de la casa, el celler i la capella de Sant Pere de Bellver. En aquesta ocasió es procedeix a la descripció dels tres primers edificis, individualitzant la capella de Sant Pere i donant-li una fitxa diferent.

La casa de Cal Jan Pau és un edifici de planta rectangular cobert a dues aigües amb el carener paral·lel a la façana. És fet en mur de paredat comú, i es troba arrebossat sense pintar. Compta amb planta baixa, primer pis i golfes. La façana principal es troba orientada a llevant, precedida d'un espai ajardinat al voltant del qual es localitzen la resta d'edificis del conjunt. La façana principal s'obre a la planta baixa amb un portal d'accés ubicat al centre de la façana. Es tracta d'un portal elaborat amb un arc escarser, format per una llinda monolítica. Les obertures es completen amb dues finestres rectangulars – una per banda- protegides exteriorment amb una reixa. Al primer pis s'obre tres balcons independents, també conformats per una reixa de ferro forjat molt treballada. El primer pis s'obre amb tres finestrons rectangulars protegits per contrafinestres de fusta.

L'edifici de les cotxeres es troba ubicat a ponent de la casa principal. Es troben orientats amb la porta principal al Nord, precedida del espai ajardinat comú que serveix de distribuïdor. La part posterior orientada a ponent forma part del mur de tancament de la propietat. El conjunt de les cotxeres està format per dos edificis de planta rectangular adossats, coberts a dues aigües amb el carener perpendicular a la façana. Es troben aixecats en mur de paredat comú molt barruer, que s'aprecia a trossos sota les restes d'arrebossat. Les cantonades s'han reforçat amb maons. Ambdues s'obren al nord amb un gran portal rebaixat elaborat amb maons. Com ha elements decoratius destaca l'existència d'un ull de bou ubicat sobre el portal d'entrada. Aquest ull de bou es troba reomplert per una creu, i vorejat per un fris fet a base de rajoles de color blau disposades en trencadís. Completa la decoració un fris també de rajoles blaves que segueix la línia de l'aleró sota teulada. En aquest fris, i a fi de ressaltar el contrast, es deixen uns espais en forma de rombe buits que conformen una línia de rombes de color marró.

El celler és format per un edifici de planta rectangular amb coberta a dues aigües amb el carener perpendicular a la façana. És edificat en mur de paredat irregular i es troba sense arrebossar. Les cantonades s'han reforçat en maó. És format per planta baixa i primer pis. Actualment d'aquest edifici només resten les parets laterals, havent-se esfondrat la teulada i restant buit a l'interior. La façana principal es troba orientada a ponent, precedida de l'espai ajardinat que s'utilitza com a distribuïdor entre els edificis del conjunt. La façana de ponent forma part del mur que tanca perimetralment la propietat. La façana principal es troba oberta amb un portal format per un arc rebaixat. Com a element decoratiu destaca l'existència al primer pis d'un finestral triple fet amb maó, resultant més elevat l'arc central, que destaca sobre els dos laterals adossats. Tot el conjunt segueix la línia d'inclinació de la teulada.

Observacions:

La casa de Cal Jan Pau compta amb una col·lecció d'objectes històrics de diverses èpoques que cal tenir en compte:

- Col·lecció de rajoles de la ditada
- 2 morters de pedra de 28 i 22 cm. de diàmetre
- 2 abeuradors de pedra, un d'ells quadrangular i altre rectangular
- col·lecció de fragments (vores, nanses, teules i fragments diversos) de recipients de ceràmica de diferents mides
- un fust de columna de pedra
- restes d'una escultura de pedra (possible mare de Déu)
- Restes de carreus de pedra

- Col·lecció important de mobiliari antic (segle XIX i XX) entre els quals destaquen escriptoris, una taula de menjador, i un rellotge de paret.
- A tots aquests objectes s'ha de sumar la columna romana, el fragment de llosa amb inscripció romana i la col·lecció d'objectes pertanyents a la capella de Sant Pere.

La casa també compta amb una considerable biblioteca històrica:

- Col·lecció de llibres del segle XIX i principis del segle XX.
- Col·lecció de llibres de medicina del segle XIX

Dins dels objectes de la casa també es contempla:

- Conjunt documental pertanyent a la família Cols, format per alguns contractes de compra- venda de terres i alguns contractes d'aparceria i rabassa morta.
- Conjunt documental fotogràfic de la família Cols, format per algunes fotografies familiars de principis del segle XX.

Cal assenyalar que aquesta acumulació d'objectes antics, molts d'ells de possible cronologia romana, tenen el seu origen en la recopilació de restes que alguns avantpassats de la família, amb possibles inquietuds científiques i col·leccionistes anaren fent. Cal tenir en compte, en l'existència d'un membre de la família que va viure a finals del segle XIX que era metge i home d'inquietuds culturals. A ell es deu la important biblioteca històrica que la casa acumula, així com la col·lecció de llibres de medicina. També es molt possible que a ell i algun descendent seu es degui la col·lecció de restes d'origen romà. Cal tenir present que la família és propietària de la finca coneguda com “ Vinya del Taberner”, catalogada oficialment com a jaciment arqueològic, i on s'especula amb la possibilitat de l'existència d'una important vil·la romana. D'aquest fet es dedueix que totes aquestes restes podrien haver estat recollides al llarg del temps en aquesta finca i transportades a la casa com a objectes decoratius.

Història

Els orígens de la casa de Cal Jau Pau es troben estretament relacionats amb la veïna casa de Cal Miret. La família propietària té els seus orígens en aquesta casa que ocupa també el cim del nucli de Bellver. Es tracta d'una de les cases més antigues d'aquest barri documentada ja al fogatge del 1553, en el qual apareix un tal Joan Miret (LLORAC, 1991: 52). A la relació del delme entregat a la Pia almoïna del 1729 també apareix referenciada la casa “Cal Miret de Dalt”, a la qual podem associar sens dubte (LLORAC,1991:54). Segons informació oral procedent dels propietaris actuals, fins al segle XIX, l'actual superfície de la plaça de Bellver era ocupat per la casa de Cal Miret, corresponent-se la plaça a l'era de la casa, i sent la capella de Sant Pere una esglésiola de caràcter privat i familiar. Amb aquest panorama, l'any 1860, una pubilla de la casa nomenada Cinta, va enviduar, i es va casar en segones núpcies amb un metge de Vilafranca. En aquells moments la casa de Cal Miret restava ha molt malmesa, i va prendre la decisió de construir una casa nova davant de l'anterior, a l'altre costat de l'era. Aquesta casa nova esdevindrà coneguda com Cal Jan Pau, per què bona part dels homes de la família duïen el nom de Joan Pau. Aquesta casa nova es construïa amb pretensions de casa residència de gent benestant, d'aquí l'interès per tancar-la, per fer les cotxeres, i l'aire senyorial que guarda. A partir d'aquells moments la casa de Cal Miret va passar a ser la casa dels masovers. Fins el 1943 ambdues propietats van romandre unides, però aquell any el patrimoni es va dividir entre dues germanes hereves. Actualment és propietari de Joan Cols, hereu de la família.

Bibliografia

AA.DD. (1986) L'alt Penedés. Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura pp.248-251.

CATÀLEG DE MONUMENTS I CONJUNTS HISTÒRICO-ARTÍSTICS DE CATALUNYA.
(1990). Vilobí del Penedés. Generalitat de Catalunya. Servei del Patrimoni Arquitectònic. Barcelona.
GRAN ENCICLOPÈDIA CATALANA. Vilobí del Penedés. Tom 15. p.533.
IGLÉSIES I FORT J. (1988) Estudi de les xifres de població de l'Alt Penedès en el curs de sis segles (1358-1975). Institut d'Estudis Penedesencs. Vilafranca
LLORAC I SANTÍS S. (1991) Vilobí del Penedés. Passat i present. Ajuntament de Vilobí del Penedés.
PLA DE CATALOGACIÓ I INTERPRETACIÓ DEL PATRIMONI CULTURAL DE L'ALT FOIX.
(2002) Vilobí del Penedés. Transversal Produccions Culturals.
RIUS MORGADES J. (1987) La Comarca de l'Alt-Penedès. Vilafranca

